

Oponentský posudek dizertační práce

Název práce: Faktory a aspekty ovlivňující kvalitu pedagogicko-psychologické praxe

Autorka: PhDr. Daniela Nováková

Disertační práce PhDr. Daniely Novákové se zabývá pregraduální přípravou učitelů, což samo o sobě je dostatečný důvod k tomu, aby jí byla věnována odpovídající pozornost. To, že ji doktorandka věnuje především pedagogicko-psychologické praxi v rámci pregraduální přípravy studentů učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů, ji činí ještě zajímavějším.

Oponovanou disertační práci tvoří 199 stran textu, který je členěn do čtyř hlavních logicky strukturovaných kapitol a obligátního úvodu a závěru. V seznamu použitých pramenů je uvedeno 163 položek. Převažují knižní tituly. V převážné většině jde o novější relevantní zdroje. Dizertační práci doplňuje 5 funkčních příloh (vzory tří dotazníků a vzory rozhovorů - učitelé pedagogických fakult, ředitelé fakultních škol).

Předloženou dizertační práci chápu jako výsledek delšího zrání, uvažování a autorčina blízkého vztahu k problematice pedagogických praxí. Vnitřní členění dizertační práce je tradiční. Teoretickou část tvoří dvě hlavní kapitoly, které kromě základních teoreticko-epistemologických východisek naznačují současný stav a místo pedagogických (pedagogicko-psychologických) praxí na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a Pedagogické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Vzhledem k povaze práce, jejímu cíli a zkoumanému problému použila autorka v teoretických kapitolách především domácí a slovenské odborné prameny.

Dizertační práce obsahuje rozsáhlou výzkumnou část tvořenou třetí a čtvrtou kapitolou (3. Charakteristika výzkumu, 4. Zpracování výsledku výzkumu). S ohledem na cíl práce (komparativní studie zaměřena na analýzu a srovnání koncepce a podmínek realizace současné podoby pedagogicko-psychologické praxe na dvou pedagogických fakultách

v Praze a v Bratislavě) zvolila doktorandka smíšený výzkumný design, takže propojila některé výhody kvantitativní a kvalitativní výzkumné metodologie. Dizertační práce přináší řadu zajímavých poznatků o realizaci pedagogicko-psychologické praxe v pregraduální přípravě studentů učitelství. Z výsledků provedeného šetření a komparace realizace předmětů zaměřených na pedagogicko-psychologickou praxi s reflexí a „hospitační prax“ na dvou významných pedagogických fakultách v ČR a SR vyplývají určité rozdíly. První otázka, byť zcela nezapadá do rámce cíle dizertační práce, směřuje k rozdílnosti pojetí obdobného předmětu na dalších pedagogických fakultách v ČR. Pokud se zaměříme na 13 srovnávaných faktorů (str. 184 – 185), zjistíme podstatné rozdíly v šesti z nich. Uvedené zjištění může ukazovat na významné rozdíly v pojetí uvedeného předmětu na PedF UK v Praze a na PedF UK v Bratislavě. Jako silně polemický pak ve výzkumném šetření vychází přínos portfolia pro budoucí profesi (str. 106). Velmi pozitivně jsou studenty PedF UK v Praze hodnoceny reflektivní semináře k praxi. Oponenta rovněž zaujaly v práci uvedené názory studentů oboru speciální pedagogika.

Cíl dizertační práce byl splněn. Doktorandka srovnala stav vybraných pedagogických praxí na dvou významných pedagogických fakultách v ČR a SR. Sami studenti vnímají a hodnotí předmět pedagogických praxí velmi dobře (75 % v Praze, 79 % v Bratislavě). Polemiku ovšem nabízí rozdílné zařazení předmětu (Praha – 1. r. navazujícího magisterského studia, Bratislava – 1. r. bakalářského studia) a rovněž organizační zajištění předmětu bez přítomnosti učitelů fakult ve škole. U obhajoby předpokládám rozsáhlejší diskuzi o 13 porovnávaných faktorech (Závěr, str. 184 a dále).

Závěr oponenta:

Dizertační práce PhDr. Daniely Novákové řeší aktuální problematiku v oblasti pregraduální přípravy studentů učitelství a přináší nové poznatky. Závěry realizovaného výzkumného šetření mohou být východiskem pro dílčí inovace v pojetí a obsahu předmětu pedagogicko-psychologická praxe. Předložená dizertační práce vyhovuje po stránce obsahové i po stránce formální nárokům na práce v oboru pedagogika. Dizertační práci PhDr. Daniely Novákové doporučuji k přijetí v rámci doktorského studia.

Ostrava 30. srpna 2016

Doc. PaedDr. Petr Franiok, Ph.D.

oponent

